

ТАНИЛЦУУЛГА

Олон улсын эрүүгийн цагдаагийн байгууллага-Интерпол нь 1923 онд Австрийн Вена хотноо анх Олон улсын цагдаагийн комисс нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдаж байсан бөгөөд одоо гишүүн орнуудын цагдаагийн байгууллагуудын хооронд мэдээллийг хурдан шуурхай дамжуулах, олон улсын мэдээллийн сан ажиллуулах, хил дамнасан гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд дэмжлэг үзүүлэх, мэргэжлийн сургалт зохион байгуулж, техникийн дэмжлэг үзүүлэх зэрэг чиглэлээр үйл ажиллагаагаа явуулдаг олон улсын засгийн газар хоорондын байгууллага юм.

Одоогоор дэлхийн 190 гаруй улс гишүүнээр элссэн бөгөөд Монгол Улс 1991 онд гишүүнээр элссэн байна.

Тус байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн 93 дугаар чуулганаас “Интерполын эрх ямба, дархан эрхийн тухай ерөнхий хэлэлцээр”-ийг 2025 онд баталсан бөгөөд одоогоор Австри, Серб, Испани зэрэг нийт 13 улс уг хэлэлцээрт гарын үсэг зураад байна.

Энэхүү хэлэлцээрийн зорилго нь Интерполын Үндсэн хуульд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эрх зүйн баталгааг бүрдүүлэх, гишүүн улсуудын төлөөлөгчид албан үүргээ бие даан, хараат бусаар саадгүй гүйцэтгэх нөхцөлийг хангахад оршиж байна.

Түүнчлэн, хэлэлцээрт тус байгууллагын байр, архив, мэдээллийн сүлжээ болон албан захидал харилцааг халдашгүй байлгаж, шүүхийн болон хуульд заасан албадлагын арга хэмжээ, бүх төрлийн татвар, хураамжаас чөлөөлөх зохицуулалтыг тусгасан.

Мөн албан үүргээр зорчиж буй төлөөлөгч, алба хаагчдыг баривчлах, саатуулах, ачаа тээшийг нь нэгжихгүй байх хувийн халдашгүй байдлыг хангахын зэрэгцээ, тэдний албан үүрэгтэйгээ холбоотой хэлсэн үг, үйлдсэн үйлдэлд нь эрх зүйн дархан эрх олгож, виз болон шилжилт хөдөлгөөний хөнгөлөлт үзүүлэх харилцан адил тэгш үйлчлэх олон улсын нэгдсэн эрх зүйн зохицуулалтыг тусгасан байна.

Монгол Улсад одоогоор Интерполын төв байр, бүсийн товчоо, суурин төлөөлөгчийн газар байрладаггүй учраас байгууллагын байнгын үйл ажиллагаатай холбоотой бараа, тоног төхөөрөмж, хэвлэмэл материал импортлох болон экспортлохтой холбоотой татвараас чөлөөлөх асуудал үүсэхээргүй байна.

Харин цаашид Монгол Улсад Интерполын хурал, уулзалт, сургалт болон бусад арга хэмжээг нэг удаагийн шинжтэйгээр зохион байгуулах тохиолдолд тухайн арга хэмжээний хүрээнд албан хэрэгцээнд оруулж ирэх бараа, сургалтын материалыг холбогдох журмын дагуу татвар, хураамжаас чөлөөлөх зохицуулалт үйлчилнэ.

Хэлэлцээрт заасан эрх ямба, дархан эрх нь хувь хүний хувийн ашиг сонирхлыг хамгаалахад бус, Интерполын чиг үүргийг бие даасан, хараат бусаар хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэгдсэн.

Өмнө нь Интерполын эрх ямба, дархан эрхийг гишүүн улс бүртэй байгуулсан тусгайлсан олон улсын гэрээ болон холбогдох үндэсний хууль тогтоомжоор зохицуулж

ирсэн бол энэхүү Ерөнхий хэлэлцээрээр дээрх асуудлыг гишүүн орнуудад нийтлэг, нэгдсэн эрх зүйн зохицуулалтаар хангах үндсийг бүрдүүлж байна.

Хэлэлцээрийн 20 дугаар зүйлийн 1-т “Хэлэлцээр нь соёрхон баталсан, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан эсхүл нэгдэн орсон тухай тав дахь батламж бичгийг хадгалуулсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дараа хүчин төгөлдөр болно” гэж заасан бөгөөд одоогоор хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болоогүй байна.

Хүчин төгөлдөр болоогүй хэлэлцээрийг дэмжиж байгаагаа илэрхийлж гарын үсэг зурах нь Монгол Улс Интерполын мэдээлэл, хамтын ажиллагааны механизмыг ашигладаг гишүүн байхаас гадна тус байгууллагын үйл ажиллагааг бэхжүүлэх түүнчлэн үндэстэн дамнасан гэмт хэрэгтэй тэмцэх олон улсын хамтын ажиллагаанд Монгол Улсын оролцоог нэмэгдүүлэх, Интерпол дахь хамтын ажиллагааг идэвхжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой гэж үзэж байна.

Энэхүү хэлэлцээр нь заавал соёрхон батлах хэлэлцээрт хамаарч байгаа тул Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1 дэх хэсэгт “Заавал соёрхон батлах олон улсын гэрээний төслийн талаар хэлэлцээ хийх, олон улсын гэрээнд гарын үсэг зурах шийдвэрийг Засгийн газар энэ хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороотой урьдчилан зөвшилцөж гаргана” гэж заасны дагуу шийдвэрийн төслийг боловсруулсан болно.

---oOo---